

Inhoud

	Pagina
Woord vooraf	7
1. God is altijd groter!	8
<i>Jeremia 1, 1 Petrus 2:9-10</i>	
2. Thuiskomen	16
<i>Jeremia 3:6-18</i>	
3. Schuilen in de storm	23
<i>Jeremia 16</i>	
4. Welwillend of bekeerd?	30
<i>Jeremia 36</i>	
5. Zoek de vrede voor de stad	38
<i>Jeremia 29:1-14, Markus 10:36-45</i>	
6. Een koopcontract als teken van hoop	46
<i>Jeremia 32:1-15 en 36-41</i>	
7. Geen put zo diep, of Gods hand reikt nog dieper	54
<i>Jeremia 38:1-13 en 39:15-18</i>	
8. God wijst mij een weg ... maar wil ik dat wel?	62
<i>Jeremia 41:16 - 42:17 en 43:1-7</i>	
9. God volledig kennen, wat een vreugde!	70
<i>Jeremia 31:31-34</i>	

Woord vooraf

Van alle profeten in de Bijbel heeft Jeremia ongetwijfeld de moeilijkste opdracht gehad. De omstandigheden waaronder hij leefde waren vreselijk. Het volk van Juda verwijderde zich in snel tempo van de dienst aan de HEERE. Na de dood van de laatste goede koning, Josia, ging het snel bergafwaarts. Jeremia moest namens God aankondigen dat het volk op deze manier zijn eigen ondergang tegemoet zou gaan.

Die ondergang kwam steeds dichterbij. De dreiging van een aanval van het machtige Babylonië werd steeds groter. Toen de Babylonische troepen eenmaal Jeruzalem belegerden, moest Jeremia van God het volk oproepen om het oordeel te aanvaarden en zich over te geven. Daarmee haalde hij zich de haat van zijn volksgenoten op de hals. Zelfs na de val van Jeruzalem, toen Jeremia door de Babyloniërs werd vrijgelaten, kwam er nog geen einde aan zijn moeilijke opdracht. Ook toen moest hij de overgebleven bevolking weer een boodschap brengen die hen tegen de haren instreek.

Jeremia was een profeet in crisistijd. Het boek Jeremia is dan ook een zwaar boek om te lezen. Vaak gaat het over het naderende oordeel van God. Toch is dat niet het enige. Want in het boek Jeremia laat God ons ook op een bijzondere manier in zijn Vaderhart kijken. Het boek bevat heel intieme en persoonlijke uitspraken van de HEERE. Ook Jeremia zelf geeft ons vaak een inkijkje in zijn ziel. Daardoor kan dit boek je intens ontroeren.

Tussen alle dreigende oordeelswolken door straalt in het boek Jeremia toch steeds weer de zon van de hoop. Soms is dat zomaar in een enkele zin, soms kan het opeens niet op en tuimelen de woorden van troost en toekomst over elkaar heen. Niet voor niets heet dit boekje dan ook Hoop in de crisis. Met die woorden kun je de boodschap van dit bijbelboek kort samenvatten.

Niet alle hoofdstukken van het boek Jeremia staan in historische volgorde. Daarom wordt Jeremia 36 al in hoofdstuk 4 van dit boekje behandeld. Zo houden we de volgorde van de gebeurtenissen aan. Alleen hoofdstuk 9 van dit boekje valt buiten die volgorde. De profetie die in dat hoofdstuk wordt behandeld, wijst vooruit naar Gods heerlijke toekomst. Het is waardevol om daarmee de reeks bijbelstudies af te sluiten.

Laat je verrassen door dit bijzondere bijbelboek. En laat je vullen met de hoop die God geeft, hoe zwaar de crisis ook is.

René van Loon

1. God is altijd groter!

Jeremia 1, 1 Petrus 2:9-10

Wat is echt belangrijk in een crisis?

Het begin van het boek Jeremia vertelt over de roeping van deze profeet. Al heel jong krijgt hij een opdracht, en die taak is beslist niet gemakkelijk. Jeremia komt uit een priestergeslacht (vers 1) en leeft in een tijd van grote crisis: de dreiging van Babel als wereldmacht wordt steeds groter, totdat het Babylonische leger uiteindelijk Juda aanvalt en Jeruzalem veroverd.

Al bij de roeping van Jeremia, in hoofdstuk 1, maakt God duidelijk wat echt van belang is, juist in zo'n crisisperiode. Drie dingen springen eruit.

1. Gods goedkeuring gaat boven alle menselijke waardeoordelen

'Wat vinden anderen van mij?' Die vraag kan je erg bezighouden, bewust of onbewust. Hoe kom je over? Wat vinden mensen van je werk, je kleding, je uiterlijk? Het kan veel met je doen, als mensen je een compliment geven of juist met hun kritiek komen. Ook tegenover jezelf kun je kritisch staan, misschien wel veel te kritisch.

In feite zijn dit allemaal menselijke waardeoordelen, die in het niet vallen bij wat God van je vindt.

In vers 4 zegt Hij tegen Jeremia: 'Voordat Ik u in de moederschoot vormde, heb Ik u gekend; voordat u uit de baarmoeder naar buiten kwam, heb Ik u geheiligd. Ik heb u aangesteld tot een profeet voor de volken.' God roept Jeremia niet omdat hij zo goed zijn best doet. Nee, onafhankelijk van wat mensen vinden, van wat Jeremia zelf vindt, wordt hij door God geroepen. Als er één is die je wérkelijk kent, dan is het God. Hij zegt: 'Jeremia, Ik heb jou nodig.'

Jeremia protesteert: 'Ik ben nog maar een jongen!' Hoe oud zal Jeremia geweest zijn? Het Hebreeuwse woord dat hij gebruikt kan betekenen: 'tiener' of 'jonge twintiger'. Maar God is het niet eens met Jeremia's oordeel over zichzelf: 'Jeremia, zeg niet: Ik ben nog maar een jongen, want overal waarheen Ik jou zenden zal, zul je gaan en alles wat Ik je gebieden zal, zul je spreken.'

God heeft Jeremia op het oog. En Gods goedkeuring gaat boven alle menselijke waardeoordelen. Dat is het eerste dat opvalt in dit hoofdstuk.

Je denkt misschien: ja, maar ik ben Jeremia niet! Ik hoor niet bij het uitverkoren volk Israël. Ik kom al helemaal niet uit een priestergeslacht, en ik heb ook nooit zo'n directe roepstem gehoord als Jeremia hier hoort. Dit gaat over Jeremia, niet over mij!

Inderdaad gaat het hier over Jeremia. Maar het is opvallend wat Petrus schrijft aan de gemeente van Jezus Christus, dus ook aan jou als jij Christus volgt: 'Maar u (christelijke gemeente!) bent een *uitverkoren* geslacht, een koninklijk *priesterschap*, een *heilig volk* (apart gezet door God, uitgekozen), een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis *geroepen* heeft tot Zijn wonderbaar licht' (1 Petrus 2:9). Als je Jezus volgt, is alles wat op Jeremia van toepassing is, ook op jou van toepassing: jij behoort tot een uitverkoren volk, je bent priester, je bent geheiligd, en je bent geroepen.

Misschien verrast dit je. Op grond waarvan ben je dan uitgekozen en geroepen? Dat is niet op grond van wat jij bent of doet. Het is op grond van Gods liefde. Voordat wij ook maar iets konden doen, was zijn hand er al, beschermend onder ons leven. Al eeuwen voordat wij ontstonden, gaf Jezus zijn leven, toen al kocht Hij met zijn bloed onze verlossing. Juist daarom gaat Gods goedkeuring boven alle menselijke waardeoordelen. Wat mensen ook vinden, wat je zelf ook vindt: *God keurt je goed!* Niet omdat jij zo'n fantastisch mens bent, maar omdat Jezus Christus voor al jouw zonden gestorven is. Door Christus ben je een geheiligd mens, heilig voor God.

Als 'geroepen heilige' krijgt Jeremia een taak: 'Zie, Ik geef Mijn woorden in uw mond' (vers 9). Zoals ook Petrus dat benoemt: '... opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.' Dat is een taak voor ons allemaal, niet alleen voor leidinggevenden in de kerk. Nee, wij mogen het allemaal uitstralen, daar waar wij wonen, werken en leven. Dat kan altijd met onze houding en soms ook met woorden. God kan ieder van ons gebruiken. Misschien vind je zelf van niet, maar Gods goedkeuring gaat boven alle menselijke waardeoordelen!

2. Gods macht gaat boven alle menselijke machten

Wat zegt God tegen Jeremia? 'Ik heb u aangesteld tot een profeet *voor de volken*.' (vers 5) Is dat niet erg hooggegrepen voor een profeet uit Juda?

Juda was een klein landje. Na de grote koningen David en Salomo was het rijk uiteengevallen in het noordelijke tienstammenrijk Israël en het zuidelijke tweestammenrijk Juda, met Jeruzalem als hoofdstad. Israël had vervolgens alleen slechte koningen, en viel in 722 voor Christus ten prooi aan de Assyriërs, die de bevolking grotendeels wegvoerden. Voorgoed verdween het tienstammenrijk van de kaart. Het tweestammenrijk Juda had soms een slechte koning en soms een goede koning. Toch raakte de ziel van het volk steeds verder bij God vandaan. De vruchtbaarheidsgoden Baäl en Astarte werden

vereerd, compleet met seksfeesten en tempelprostitutie. Het volk trapt God op het hart met al deze gruwelijke afgoderij. Koning Achaz offerde zelfs zijn eigen kinderen aan de afgod Moloch. Er waren ook goede koningen, zoals Josia, die al op 8-jarige leeftijd op de troon kwam.

Op het moment dat God Jeremia roept tot profeet, is Josia 21 jaar oud. Er is dan dus een jonge koning en een jonge profeet. God verlangt naar jongeren met passie voor Hem! Jongeren kunnen het verschil maken. Wat mooi: bij God is iedereen in tel: oud én jong! Josia is een geweldige koning, alleen is het volk helaas al veel te ver heen. Als Josia gestorven is, gaat het dan ook helemaal bergafwaarts. Na het wereldrijk Assyrië is er een nieuwe macht in opkomst: Babel ofwel Babylonië. Dit wereldrijk zal uiteindelijk Jeruzalem verwoesten en de bevolking meenemen in ballingschap. Dat gebeurt in 586 voor Christus.

Het wordt Jeremia's levenswerk om dit aan te kondigen in Juda: 'God gaat zijn oordeel voltrekken over ons volk. Babylon zal ons overheersen, en de HEERE wil dat wij ons overgeven. Want God zelf geeft Babylon de ruimte.' Dat is een vreselijke boodschap. Iedereen vindt Jeremia een landverrader. In de Bijbel is er geen enkele profeet die zo'n moeilijke opdracht heeft als hij.

Maar in dit eerste hoofdstuk lezen we hoe God de basis legt voor Jeremia's roeping. God zegt in vers 10: 'Ik stel u op deze dag aan over de volken en over de koninkrijken, om weg te rukken en af te breken, om te vernielen en omver te halen, maar ook om te bouwen en te planten.' Dat zijn vier afbraakwoorden en twee opbouwwoorden. Jeremia zal vooral onheil moeten aankondigen, het is vooral crisis! Toch is er ook hoop. Want het is niet Babylonië dat alle macht heeft. Nee, Gods macht gaat boven alle menselijke machten! Wat de koning van Babylon doet is belangrijk, maar wat Jeremia doet is nog veel belangrijker. God zegt in Jeremia 23:29: 'Is niet Mijn woord (...) als een hamer die een rots verplettert?'

'En over dat woord', zegt God in hoofdstuk 1, 'zal Ik waken! Wat zie je, Jeremia?' Jeremia ziet een amandeltak, een nieuw takje van de boom die het eerst gaat bloeien, in januari al, als teken van hoop, wanneer alle andere bomen nog in hun winterslaap zijn. In het Hebreeuws heet de amandelboom, letterlijk vertaald, de 'wakkerboom'. 'Jeremia,' zegt God, 'zoals die boom waakt, zo waak Ik over mijn woord: Ik doe wat Ik zeg! En zie je daar die kookpot, die overkookt, en die aankomt uit het noorden? Zo zal de vijand uit het noorden komen, maar let op, hij doet alleen wat Ik wil!' Vers 15: 'Want zie, Ik ga alle geslachten van de koninkrijken uit het noorden roepen, spreekt de HEERE.' 'Ik doe het!' zegt God. De koning van Babylon kan geen millimeter verder dan God hem toestaat. En van die God wordt Jeremia ambassadeur. En die God maakt ook ons tot zijn ambassadeurs. Overal waar jij binnenkomt, komt een ambassadeur van de hoogste Koning binnen! Dat is een bijzondere roeping. En je begrijpt wat dat betekent: laten zien in je

leven wat Gods bedoeling is. Integer leven, betrokken en bewogen. En ook: de boodschap van God doorgeven, 'Zijn deugden verkondigen' (1 Petrus 2:9), daar gaat het om. Al het andere is ondergeschikt.

Gods macht gaat boven alle menselijke machten. Dat is het tweede dat God ons laat zien in dit hoofdstuk. De wereld wordt niet bestuurd vanuit het Witte Huis of het Kremlin, nee, de wereld wordt bestuurd vanuit de hemel. Daarom heeft het zoveel zin om te bidden. Want God betreft je bij zijn wereldbestuur. Waar mensen bidden, daar wordt de wereldgeschiedenis geschreven!

3. Gods bescherming gaat boven alle menselijke bedreiging

Dan het derde: Gods bescherming gaat boven alle menselijke bedreiging. God is altijd groter! Vers 18 en 19: 'Want zie, ik stel u heden aan tot een versterkte stad, tot een ijzeren pilaar en tot bronzen muren, tegen heel het land, tegen de koningen van Juda, tegen zijn vorsten, tegen zijn priesters en tegen de bevolking van het land. Zij zullen tegen u strijden, maar zij zullen niet tegen u op kunnen, want Ik ben met u, spreekt de HEERE, om u te redden.' Hoe mensen ook dreigen, God staat erboven! Je denkt misschien: ja, dat zou ik graag willen geloven, maar hoeveel christenen worden niet vermoord om hun geloof? Hoe kan dat dan, als God je beschermt?

Inderdaad is het zo: mensen worden vervolgd en vermoord om het Evangelie, en de Heere Jezus heeft dat al aangekondigd. Maar Hij heeft ook gezegd in Mattheüs 10:28: 'Wees niet bevreesd voor hen die wel je lichaam kunnen doden, maar niet je ziel.' Uiteindelijk is je leven veilig bij Hem. Wees niet bang voor mensen. Wat vandaag nodig is, is het lef om christen te zijn, met alles erop en eraan! Christen-zijn in je gezin: durven opvoeden. Christen-zijn in het bedrijfsleven: risico's durven nemen, biddend om wijsheid, dicht bij je personeel staan, kwaliteit leveren, en van je geloof geen geheim maken. Christen-zijn op de werkvloer: niet met de anderen meezeuren, maar opgewekt en zorgvuldig je werk doen. Wat nodig is, is lef om rechte, bijbelse sporen te trekken, ook wat betreft relaties en seksualiteit. Wat nodig is, is lef om ruimhartig weg te geven, in vertrouwen op God. Wat nodig is, is lef om contacten te leggen met mensen uit heel andere culturen en achtergronden, om zo Jezus' liefde uit te stralen.

God is altijd groter. Als je Hem volgt, is er geen enkele reden om bang te zijn. Zijn goedkeuring gaat boven alle menselijke waardeoordelen. Zijn macht gaat boven alle menselijke machten. Zijn bescherming gaat boven alle menselijke bedreiging. God is altijd groter.

Verwerking

1. Als het gaat over een crisis in de samenleving of in je persoonlijke leven, waar denk je dan aan? Wat doet een crisis met je?
2. Welk van de drie punten in dit hoofdstuk is voor jou het meest van belang in een crisis? Waarom?
3. Wat maakt je gevoelig voor menselijke waardeoordelen? Geldt dat meer voor complimenten of juist voor kritiek?
4. Op welke manier kun je zo doordrongen raken van Gods genadige goedkeuring, dat die inderdaad voor jou belangrijker wordt dan alle oordelen van mensen en van jezelf?
5. Lees nog eens 1 Petrus 2:9. Welk woord in deze zin zou jij willen onderstrepen? Licht je antwoord toe.
6. God werkt door jonge mensen heen, zoals Josia en Jeremia. Wat zegt dit over God? En wat zegt het over jonge mensen? Komt dat overeen met hoe de samenleving jonge mensen ziet?
7. 'Waar mensen bidden, daar wordt de wereldgeschiedenis geschreven.' Is dat zo? Op welke manier heeft het gebed te maken met de gang van de geschiedenis?
8. Als Gods macht gaat boven alle menselijke machten, wat betekent dat dan voor de manier waarop je naar het nieuws kijkt?
9. 'Gods bescherming gaat boven alle menselijke bedreiging.' Voel jij je door iets of iemand bedreigd? En zo ja, hoe zie je deze bescherming van God? Op welke manier beschermt Hij je?

